

Täysistunto

Keskiviikko 30.11.2016 kl. 14.00—18.52

10. Lakialoite laiksi arpajaislain 27 §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 106/2016 vp Eeva-Maria Maijala kesk

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 10. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään hallintovaliokuntaan.

Keskustelu

18.43 **Eeva-Maria Maijala kesk** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esitän lakialoitteeni tarpeettoman byrokratian purkamiseksi pienten yhdistysten järjestämien arpajaisten osalta.

Uskon, että moni meistä kansanedustajista on ollut mukana monien eri yhdistysten toiminnoissa ja tietää, miten monet yhdistykset ovat vapaaehtoisvoimien ja pienten rahavirtojen varassa. Yhdistysten ja eri kansalaisjärjestöjen työ on kuitenkin hyvin tärkeä asia. Se luo mielekkyyttä ihmisten elämään ja paikkaa hyvinvointiyhteiskunnan aukkoja. Minä olen itsekin ollut mukana vaikka kuinka monessa yhdistyksessä, ja tilanne on aina sama: miten saadaan rahaa? Silloin kun minä olin nuorempi, niin monenkin yhdistyksen toimintaan saatiin rahaa kunnalta, seurakunnalta, eri yhteistyötahoilta, mutta tänään alkavat kaikkien hanat olemaan kiinni. Rahaa pitäisi saada kassaan.

Ja sitten: Toimijoita yhdistyksissä on todella vähän — varsinkin niitä toimijoita, jotka jaksaisivat tehdä valtavat määrät paperibyrokratiaa omien kiireisten työpäiviensä jälkeen. Heitä on todella vähän. Sen takia olen laatinut tämän lakialoitteen, jolla pyritään vähentämään byrokratiaa, pyritään auttamaan näitä kolmannen sektorin toimijoita, niin että he voisivat keskittyä siihen varsinaiseen toimintaan eivätkä paperishow'n pyörittämiseen.

Esitän tässä lakialoitteessa, että yleishyödyllisen yhteisön järjestämiin alle 2 000 euron arpajaisiin ei tarvitse hakea erillistä lupaa. Kyse on pienestä rahasta mutta monelle yhdistykselle erittäin suuresta rahasummasta. Nykyään kaikkiin tavara-arpajaisiin, paitsi samassa tilaisuudessa myytävien ja arvottavien pienarpojen osalta, täytyy hakea arpajaislupa, ja niistä täytyy toimittaa arpajaisten tilitys. Pienille yhdistyksille syntyy muutaman sadan euron arpajaisista kohtuuttoman suuria kuluja arpajaisluvan ja arpajaistulosten ilmoitusten osalta. Vaadituksi tilitykseksikään ei välttämättä riitä ilmoitus tuotosta, vaan vaaditaan erityistä selvitystä tuoton käyttämisestä, vaikka nämä vähäiset rahat käytettäisiin asianomaisen yhdistyksen normaalin toiminnan ylläpitämiseen. Tämmöiset vaatimukset tavallisilta maallikkotoimijoilta ovat tänä päivänä täysin kohtuuttomat — jos vielä mietitään, kuinka monta virkamiestä siellä pyörittää näitä papereita ja kyselee perään: vielä tämmöinenkin paperi tarvittaisiin, ja vielä tämmöinenkin paperi tarvittaisiin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

Tiedän muun muassa tapauksen, jossa 400 euron tuoton arpajaisista vaadittiin asianmukaisen tilityksen lisäksi lisäselvityksiä ja suunnitelmaa, mihin tämä nimenomainen mitätön summa käytettäisiin, uhalla, että jos varoja ei käytetä ennen seuraavia arpajaisia, niin uutta lupaa ei välttämättä sitten myönnetäkään. Ei kai tämä voi olla arpajaisten tarkoitus, kun pitäisi helpottaa yhdistysten varainhankintaa. Käytännössähän pienten yhdistysten rahat menevät esimerkiksi kokouskutsuilmoituksiin, kokouspaikkojen vuokratuloihin, kahvitusten ja vaatimattomien tapahtumien järjestämiseen, pienten matkakorvausten maksamiseen, lasten ja nuorten toimintojen ihan yksinkertaiseen järjestämiseen.

Lakialoitteessa esitän myös, että jos ei ole kyse nykyisinkin sallituista pika-arpajaisista, niin arpajaisten toimeenpanijan tulee säilyttää arpajaisten tilitystä koskevat asiakirjat viiden vuoden ajan ja luovuttaa ne sitten pyydettyinä lupaviranomaisten käyttöön. Näin mahdollisia väärinkäytöksiä voidaan valvoa elikkä päästään aivan samaan lopputulokseen kuin tälläkin hetkellä. Arpajaisten toimeenpanija voidaan määrätä ilmoittamaan arpajaislistan yhteydessä, missä ja miten arvonta tapahtuu, joten ulkopuolinen taho voi tarvittaessa päästä valvomaan arpajaisten rehellisyyttä.

Arvoisa puhemies! Tiedän, että yksin lakialoitteella nämä asiat harvoin etenevät eteenpäin, mutta toivon, että lainvalmistelussa tähän asiaan kuitenkin tartuttaisiin. Tämä byrokratianpurkuasia on nyt menossa hyvin monella sektorilla eteenpäin, ja todella toivon, että tämä on vielä tällä vaalikaudella asia, mikä saataisiin myöskin päätökseen. Tämä olisi omiaan aktivoimaan pienten yhdistysten toimintaa, mikä on ehdottomasti koko yhteiskunnan etu.

18.47 **Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies! Lyhyesti sanottuna tämä lakialoite on kannatettavaa byrokratian purkua, kun huomioidaan se, että tänä päivänä suomalainen yhdistyskenttä, joka on varsin laaja, jatkuvasti vanhenee ja sinne tarvittaisiin uusia voimia pyörittämään toimintaa ja rahaa tarvittaisiin kipeästi. Tällainen normien purku parantaa yhdistysten mahdollisuuksia rahan hankintaan. Aloitteessa on mielestäni sekä huomioitu käytännön elämä yhdistyksissä, ne hankaluudet, joita tämä byrokratia on tuottanut, että toisaalta on huomioitu myös, kuinka estetään lain löysentämien normien väärinkäyttö. Toivotan lakialoitteelle menestystä jatkokäsittelyssä.

18.48 **Krista Mikkonen vihr:** Arvoisa puhemies! Itse näen kyllä tämän Maijalan lakialoitteen erittäin tervetulleena. Me tiedämme, että yhdistysten ja järjestöjen ikuinen huolenaihe on varainhankinta, ja jos me vain pystymme sitä helpottamaan sillä, että näitä lupakäytäntöjä voidaan helpottaa arpajaisten osalta, niin se on varmasti tervetullutta yhdistyksille. Nythän tämmöisiä niin sanottuja miniatyyriarpajaisia voidaan pitää ilman lupaa, jos arpoja myydään yhdessä suljetussa tilassa ja myös voitonjako tapahtuu siinä samassa yhteydessä. No, käytännössähän yhdistykset aika kirjavasti tätä noudattavat ja vähän ottavat omia vapauksia siinä, mikä katsotaan yhdeksi paikaksi tai suljetuksi tilaksi. Siinäkin mielessä tällä lakialoitteella kyllä tehtäisiin käytännössä se, mitä ehkä kentällä tapahtuu ja mikä on käytäntö, myös lailliseksi.

Tämä edistäisi myös sitä, että kun on määritelty joillekin asioille luvat, niin ne myös tehtäisiin asiallisesti, mutta sitten helpotettaisiin lupakäytäntöä niin, että pienissä arpajaisissa ei todellakaan tarvitsisi erikseen hakea lupaa. Näin vähennettäisiin sitä byrokratiaa, mikä yhdistyksissä on tällä hetkellä. Tekijöitä sen byrokratian pyörittämiseen on vaikea löytää.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 123/2016 vp

Lakialoitteessa on mielestäni myös hyvin huomioitu se, että tätä ei sitten kuitenkaan kierrettäisi vaan että se vuosisumma olisi kaiken kaikkiaan 2 000, eli voidaan pitää yhdet isommat tai lukuisia pienempiä arpajaisia ilman lupaa, kunhan sitä summaa ei ylitettäisi.

Erittäin hyvä lakialoite.

18.50 **Eeva-Maria Maijala kesk:** Arvoisa puhemies! Kun olen keskustellut tästä lakialoitteesta eri puolilla, eri tahojen kanssa, kaikki ovat olleet todella kiitollisia ja toivoneet, että tämä asia saataisiin mahdollisimman pikaisesti läpi. Osa on jo kysynyt, että joko me ensi vuonna saamme järjestää arpajaiset tämän lain perusteella. Toivottavasti me saamme hoidettua näitä asioita, sillä meidän yhdistyksemme, järjestötoimintamme kaipaavat tätä todella paljon.

Suomi on yhdistysten ja järjestöjen luvattu maa. Meidän tehtävämme tässä talossa on miettiä, miten me pystymme auttamaan tätä suomalaista toimintamallia, sillä on ihan kansainvälisestikin merkittävää, kuinka hyvin meillä on yhdistykset organisoitu, ne ovat hoidaneet paperinsa kuntoon ja kaikkea muuta. Juuri niin kuin edustaja Mikkonen sanoi äsken tästä toiminnan laillisuudesta yhdistyksissä, suomalaisen peruselementti on se, että hän haluaa olla laillinen toimissansa, ja sitten on inhottavaa, kun vapaa-aikana joutuupi toimimaan vähän siinä kiikun kaakun, että onko tämä toiminta varmasti laillista, saanko minä tehdä näin. Kyllä meidän pitää auttaa sitä, että kun meidän työelämämme nykyään on niin tiukkaa ja raskasta, niin edes vapaa-ajan toiminta olisi semmoista, että siinä pystyisi toimimaan niin, ettei koe toimivansa laittomasti. Voisimme kehittää näitä meidän asioitamme eteenpäin.

Kiitos myöskin tukemisesta, ja jatkamme tämän asian eteenpäinviemistä.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin hallintovaliokuntaan.